

Valtioneuvoston kanslia
PL 23, 00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@vkn.fi

Viite: VNK015:00/2015

Lausuntopyyntö: Euroopan meri- ja kalatausrahaston yhdenntyn meripolitiikan varojen monivuotinen käyttösuunnitelma 2016-2020

Meriteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto.

Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) Suomen toimintaohjelman 2014 - 2020 meripolitiikkaa koskevan osion tavoitteena on parantaa meriympäristön suojelua sekä luoda edellytyksiä meriluonnonvarojen monipuoliselle ja kestäväälle hyödyntämiselle. Tavoitteena on lisäksi edistää merellisten toimintojen yhteensovittamista esimerkiksi meripolitiikan kansallista koordinaatiota ja yhteistyötä kehittämällä ja edistää näin kansallisen meripolitiikan vaikuttavuutta.

Meren tilan parantaminen, merialueiden valvonnan kehittäminen, merialueita koskevan tiedon ylläpito ja seuranta sekä merialuesuunnittelun edistäminen ovat itsenäisiä meripolitiikan ydinosa ja huomioitu EU:n yhdenntetyssä meripolitiikassa.

Suomelle strateginen meri- ja meriklusterista tietoa keräävät tahot ja hankepartnerit tulee olla tunnettuja ja riippumattomia tutkimuslaitoksia tai viranomaistahoja, jotka sitoutuvat tehtävään pitkäjänteisesti. Meritiedon lisäksi myös meriklusteria koskevan tietoa tarvitaan Suomen toimintavarmuuden varmistamiseksi. Tämän vuoksi Meriklusterin toiminta ja riippuvuus suhteet ja vaikuttavuusluvut tulee koota vuosittain. Meridataportaalin tulee hallita kokonaisuuksia ja olla yksi tietokokonaisuus juuri valmistunut Liikenne ja viestiministeriön Digitaalinen Itämeri -selvityksen tulokset huomioiden.

Meriklusterin osaamisohjan vahvistaminen ja kansallisen meripolitiikan kehittäminen ovat horisontaalisia tavoitteita, jotka luovat edellä mainituille neljälle tavoitteelle mahdollisimman hyvät edellytykset toteutua.

Meriosaamisen ja yhteistyön kehittäminen (5.6) tulee huomioida rahoituksen kohdentamisen osalta. Kuten käyttösuunnitelmassa todetaan, uudenlaiset yksityisen ja julkisen sektorin kumppanuudet sekä vahentuva yhteistyö ja kansainvälinen toiminta edistävät merellisten liiketoimintojen kasvua sekä parantavat hallinnon ja tutkimuksen toiminnan vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta.

Itämeren alueen kansainvälinen yhteistyö elinkeinon, tutkijoiden ja hallinnon välillä edistää meriympäristön suojelun ja kestävä merenkulun tavoitteita sekä mahdollistaa suomalaisten toimijoiden kilpailukyvyyn vahvistumisen eurooppalaisilla markkinoilla.

Kuten suunnitelmassa on mainittu, näissä tavoitteissa tulee huomioida mereen liittyvien elinkeinojen (meriteollisuus, merenkulku, satamat- ja operointi) merkitys. Elinkeinotoimijat tuottavat mm. ympäristöystävällisiä ratkaisuja ja palveluita, joiden avulla muita tavoitteita voidaan edistää. Toimijat ovat myös tärkeässä roolissa suunnittelemassa omaa toimintaansa merten kestävästä hyödyntämisestä tukevaksi.

Yhtenäinen Kansallinen meripolitiikka vaatii eri hallinnonalojen ja toimijoiden yhteistä tahtotilaa ja tiiviimpää koordinoitua. Sen toteuttamisessa tulee myös ottaa mukaan merenkulun eri elinkeinomuodot tukien Suomen meriliikennestrategian 2014 -2022 tavoitteet ja toimenpiteet sekä vahvasti myös merellisten elinkeinojen tutkimus ja kehitys.

Työ ja elinkeinoministeriöiden Meri-ohjelman tuella ovat Suomen meriklusterin keskeiset elinkeinoelämän organisaatiot rakentaneet yhteistyön ruotsalaisten perustaman Zero Vision Tool – yhteistyöalustan kanssa (www.zerovisiontool.com). Yhteistyöllä tavoitellaan parempia mahdollisuuksia kehittämishankekokonaisuuksiin (teknologiaa, investointeja, infrahankkeita, tutkimusyhteistyötä) ja sitä kautta myös mahdollisuuksia yhteiseurooppalaisiin rahoituskokonaisuuksiin. Zero Vision Tool – yhteistyö mahdollistaa paremman mukaan pääsyn investointi- ja tutkimushankkeisiin, tiedonvaihtoon sekä EU-rahoituksen tehokkaampaan hyödyntämiseen. Yhteistyötä laajennetaan jatkossa koko Itämeren alueelle ja tavoitteena on Itämeren meriympäristön tilan vaaliminen ja kestävien ympäristöystävällisten merenkulun ratkaisuiden edistäminen.

Tiedonvaihto ja yhteistyö ovat avainasemassa rakennettaessa kilpailukykyisempää merellistä liiketoimintaa. Yhteistyön kansallinen koordinoitua ja edistäminen ovat pitkäjänteistä työtä.

Suomalaisten merielinkeinojen yhteistyöalustan toimijoiden (Varustamot, Meriteollisuus, Satamaliitto ja Satamaoperaattorit) osallistuminen olemassa olevaan Itämeren alueen yhteistyöhön ja EU:n suuntaan pitää varmistaa rahoituksella, joka turvaisi sen alkuvaiheen ja mahdollistaisi toiminnan vakiinnuttamisen.

EMKR:n Suomen toimintaohjelmassa meripolitiikan toimenpiteisiin on varattu yhteensä 10,65 M€ vuosille 2014 - 2020. Varojen ajallinen kohdentaminen on jaettu siten että varoja myönnetään noin 2 M€/vuosi. Pidämme tärkeänä että varojen käyttö on etupainotteinen jotta rahoitettavilla toimenpiteillä pystytään saavuttamaan konkreettisia tuloksia ohjelmakauden aikana.

Koemme että yhtenäinen kansallinen meripolitiikka edellyttää eri hallinnonalojen ja toimijoiden yhteistä tahtotilaa ja tiivistä koordinoitua. Meriteollisuuden kannalta tärkeimmät seikat toimintaohjelmassa ovat meridataportaali, meriosaamisen ja yhteistyön vahvistaminen.

Kunnioitavasti

Meriteollisuus ry

Merja Salmi-Lindgren